

STANJE ZAŠTITE NA RADU U 2009. GODINI

Stanje zaštite na radu temelji se na godišnjem izvješću Državnog inspektorata te podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu, Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Pozitivan trend stanja zaštite na radu nastavio se i u 2009. godini, te je stanje bolje nego što je bilo u prethodnih šest godina. Naime, ukupan broj ozljeda na radu od prosječno 24.000 ozljeda po godini u prošloj se 2009. godini smanjio za šestinu i iznosi 20.269 ozljede, a također se i broj ozljeda na tisuću zaposlenih radnika evidentno smanjio od prosječno 17,00 na **13,52** u prošloj godini. Isto tako se i broj neposredno na poslu poginulih radnika u prošloj godini smanjio na **39** poginulih prema 2005. godini kada je poginulo 45 radnika, prema 2006. godini sa 46 poginulih i prema 2007. godini kada je poginuo 41 radnik. Statistički gledano u prethodnih 12 godina najpogibelnija je bila 2003. godina, kada je neposredno na radu poginulo 47 radnika, što je na određeni način i realan odraz u poslovanju posebice u djelatnosti građevinarstva koje je bilo u punom zamahu gradnjom autocesta i značajnih građevina.

Prosječno se prema raspoloživim podacima godišnje u Republici Hrvatskoj ozlijedi 23.500 radnika, od kojih 4/5 neposredno na radu i 1/5 u svezi sa radom (na putu i sl.), a 100 radnika oboli od profesionalnih bolesti. Zbog toga se godišnje

izgubi najmanje 1.000.000 radnih dana. Na razini višegodišnjeg prosjeka mjesečno se ozlijedi 1.958 radnika, od kojih 3 radnika pogine neposredno na radu i još jedan u okolnostima vezano uz rad, a 109 radnika se teško ozlijedi.

U prošloj 2009. godini bilo je zaposleno, odnosno obavljalo obrtničku i profesionalnu djelatnost 1.498.784 radnika, što je nešto manje (za 20.189) od pretprošle 2008. kada ih je bilo zaposleno 1.518.973 radnika, što je ujedno bio i najveći broj zaposlenih u zadnjih 14 godina. Od rečenog broja se ozlijedilo 20.269 radnika (13.448 muškaraca i 6.821 žena), a 39 je radnika smrtno stradalo neposredno na poslu i još je 12 radnika poginulo u okolnostima vezano uz rad. Na radnom mjestu se ozlijedilo 15.763 radnika od kojih je 1.259 teško stradalo u pojedinačnim ozljedama, a u 22 skupne ozljede se ozlijedilo još 58 radnika i 39 radnika je poginulo. Nadalje, na putu do posla se ozlijedilo 2.394 radnika, od kojih **1.535 žena**, (četiri poginulih); na putu do stana se ozlijedilo 1.564 radnika, od kojih **919 žena**, (šest poginulih); na službenom putu se ozlijedilo 250 (jedan poginuo) i k tome se još ozlijedilo 298 radnika (dva poginula) - svrstano pod „ostalo“ (Tablica 2).

Zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u prethodnoj godini izgubljeno je **1.179.066** radna dana.

Na osnovi podataka za prošlu godinu uočava se da je prerađivačka djelatnost najbrojnija po ukupnom broju ozljeda (3.887 ozljeda, od kojih 306 teških, nasreću nije bilo poginulih i 16 profesionalnih bolesti, od ukupno 272.163 radnika), a u sklopu nje prednjače brodogradnja: gradnja i popravak brodova i čamaca (926 ozljeda, od kojih 61 teža, 2 poginula i 14 profesionalnih bolesti). Potom slijedi rizično građevinarstvo (2.062 ozlijeđenih, od kojih 89 ozlijeđenih žena, sa 343 teških ozljeda, **17 poginula**, od ukupno 139.211 zaposlenih radnika) te još rizičnije šumarstvo posebice kod sječe drva (266 ozljeda, 3 poginula i 25 profesionalnih bolesti, od ukupno 10.659 radnika). U prošloj godini je na radu poginuo i jedan ribar (prošle godine dvojica).

Najčešći uzrok teškom ozljeđivanju i smrtnom stradanju radnika na radu je izvođenje radne operacije na način protivan pravilima zaštite na radu što je bio slučaj u **514** ozljeda, zatim **71** ozljeda zbog pomanjkanja ili neispravnosti zaštitnih ograda i drugih naprava za zaštitu radnika od pada s visine ili u dubinu, **106** ozljeda zbog neispravnosti, skliskosti ili zakrčenosti prolaza i površina s kojih se obavlja rad, **52** zbog poremećaja u tehnološkom radnom procesu. Neispravnost sredstava rada bila je uzrok u **83** slučajeva, **86** zbog slabe organizacije rada, **19** zbog pomanjkanja posebnog uvjeta glede stručne sprema, **25** zbog pomanjkanja ili neispravnosti zaštitne naprave na stroju za rad, **34** zbog izvođenja radne operacije bez upotrebe odgovarajućeg zaštitnog sredstva ili neispravnog osobnog zaštitnog sredstva, **38** rad bez razrađene radne tehnologije i posebnih uputa za izvođenje složenih poslova i radnih zadataka te u **9** slučajeva zbog pomanjkanja posebnog uvjeta glede zdravstvenog, tjelesnog ili psihičkog stanja radnika.

U djelatnosti građevinarstva u prosincu prošle godine bilo je zaposleno 139.211 radnika, i to: kod pravnih osoba 104.978 radnika, od kojih 12.215 žena, a u obrtu i slobodnim profesijama 34.233 radnika. Za napomenuti je da je navedena djelatnost usitnjena jer je u prosjeku kod jednog poslodavca zaposleno 10 radnika, a kod većeg broja poslodavaca i manje. Većina radnika ima zdravstvene i psihičke poteškoće uzrokovane

radom u nepovoljnim uvjetima, pretežito na poslovima s posebnim uvjetima rada. Osim toga, veliki broj radnika u toj djelatnosti nisu opće niti stručno obrazovani, već su priučeni za obavljanje građevinskih poslova.

Utvrđivanjem činjenica nastanka ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, posebice u djelatnosti građevinarstva, očito je da radnici nisu dostatno educirani i upoznati s opasnostima na njihovim radnim mjestima. Naime, poslodavac ne smije dopustiti samostalno obavljanje poslova radnicima koji nisu prethodno osposobljeni za rad na siguran način. To znači da radnici trebaju obavljati poslove bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja te života i zdravlja drugih radnika i građana. Nadalje, pojedini poslodavci spomenutu obvezu obavljaju formalno iako im je to u njihovim procjenama opasnosti, osobito u rizičnim djelatnostima, posebno naznačeno.

Ističemo da je ipak najveći rizik od ozljede na radu prisutan kod novozaposlenih radnika posebno stoga što je uobičajena pojava da poslodavci radnike zapošljavaju na određeno vrijeme i to na dva/tri mjeseca, odnosno da ih čak niti ne prijavljuju. Novozaposleni započinju s radom, a da prethodno nisu upoznati s opasnostima na svojim radnim mjestima niti su u većini slučajeva osposobljeni za samostalan rad na siguran način. S obzirom da su to osobe mlađe dobi, sklone riziku, tj. podcjenjivanju opasnosti, nesvjesne važnosti zaštitnih mjera, pojednostavljaju proces rada i ne nose osobna zaštitna sredstva

Da bi se riješilo takvo stanje, u sustavu zaštite na radu potrebno je prvenstveno poštovati odredbe Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08. i 75/09.). Smanjenje, odnosno svođenje na najmanju moguću mjeru rizika od nastanka ozljeda na radu trebao bi biti dugoročni cilj kojim bi se izmijenila postojeća situacija zaštite na radu koja je sada prisutna. Naime, Zakon je usklađen s europskom legislativom i omogućuje zaštitu radnika, ali se ne primjenjuje u potpunosti. Unatoč propisanim visokim kaznama za propuste u zaštiti na radu, poslodavci i nadalje nastoje izbjeći primjenu propisanih zaštitnih mjera i svjesno štede na zaštiti na radu. Međutim, troš-

kove provedbe mjera zaštite na radu u cijelosti uračunavaju u cijenu rada iako je ne provode. Poslodavci procjenjuju da će improvizacijama u primjeni zaštitnih mjera na radu brže i jeftinije odraditi posao, to tim više što postupci na prekršajnim sudovima neprimjereno dugo traju. To neminovno dovodi do znatnog broja zastara slučajeva, kako u djelu zaštite na radu tako i u dijelu radnih sporova.

U cilju smanjenja broja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti u svim djelatnostima, teškog i smrtnog stradanja radnika na radu u djelatnosti građevinarstva posebice na gradilištima, na prijedlog Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva donesen je prethodne godine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 86/08. od 23. srpnja 2008., stupio na snagu osmog dana od dana objave). Njime je, među ostalim, propisano da i investitor mora poštovati načela zaštite na radu u svim fazama projektiranja i pripremi projekta i fazama izvođenja radova na radilištu i da je u tu svrhu dužan imenovati koordinatora za zaštitu na radu i to u fazi izrade projekta i izvođenja radova, a koja je obveza počela teći 1. kolovoza 2009. godine.

Ministar nadležan za rad je na temelju članka 12. Zakona o zaštiti na radu donio poseban Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima (N.N., br. 51/08.) koji je stupio na snagu 13. svibnja 2008. godine, s odgodom primjene od 14. svibnja 2009. godine. Spomenutim Pravilnikom, sukladno s Direktivom Vijeća Europske unije 92/57/EEC od 24. srpnja 1994. godine, a koja je 8. pojedinačna direktiva iz Direktive Vijeća EU 89/391/EEC od 12. lipnja 1989. godine o uvođenju mjera za poticanje sigurnosti i zdravlja radnika na radu, utvrđeni su minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti radnika na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

Također je ministar nadležan za rad na temelju članka 57a., stavka 3. i članka 93., stavka 9. Zakona o zaštiti na radu donio Pravilnik o uvjetima i stručnim znanjima za imenovanje koordinatora za zaštitu na radu te polaganju stručnog ispita (N.N., br. 101/08. i 40/10.) kojim se propisuju uvjeti stručne spreme i radnog iskustva

za polaganje stručnog ispita te program polaganja stručnog ispita za koordinatora za zaštitu na radu.

Osim navedenih propisa, kojima se nastoji pravno urediti i poboljšati sustav zaštite na radu u rizičnim djelatnostima, pa tako i u najrizičnijoj djelatnosti građevinarstva Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja donijelo je Pravilnik o uvjetima i mjerilima za davanje suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja (N.N., br. 89/06. i 139/06.) kojim bi se konačno unijelo reda među izvođačima radova na gradilištima, te utvrdilo tko, kada i u kojem svojstvu može izvoditi radove. Također je isto Ministarstvo donijelo i novi Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i graditeljstva (N.N., br. 24/08.) kojim su postroženi uvjeti i dan je veći značaj zaštiti na radu i zaštiti od požara.

Međutim, izmjenama drugih zakonskih propisa nastale su određene promjene u dijelu zaštite na radu za koje će se u primjeni vidjeti kakvog će utjecaja imati. Naime, u postupku izdavanja građevinske dozvole tijelo graditeljstva, sukladno odredbama čl. 232. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (N.N., br. 76/07.) pribavlja potvrde o usklađenosti glavnog projekta s posebnim zakonima i propisima donesenim na temelju tih zakona. U tom postupku, a i u tehničkim pregledima izgrađenih građevina, nažalost, više ne sudjeluje inspektor rada za zaštitu na radu jer su odredbama u čl. 70. Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 116/08.) s primjenom od 20. listopada 2008. godine stavljene izvan snage odredbe članka 94., stavak 3. i stavak 5., članka 95. i 96. Zakona o zaštiti na radu, a također su ukinuta i ovlaštenja inspektorima rada za obavljanje tih poslova koja su bila dana u odredbama čl. 4. ranije važećeg Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 76/99., 96/03., 151/03., 160/04., 174/04., 33/05., 48/05., 129/05., 140/05., 138/06., 68/07. i 79/07.).

U sadašnjem vremenu globalizacije gospodarskog sustava radnik ima vrlo važno mjesto. Razvoj društvenih odnosa i tendencija zaštite

ljudskih prava utječu i na zaštitu prava radnika, posebice njihovu sigurnost i zaštitu zdravlja na radu, čime zaštita na radu nema samo ekonomsku, već i svoju socijalnu dimenziju.

U vremenu skorašnjeg uključivanja Hrvatske Europskoj uniji zaštita na radu dobiva na značenju ne samo kao ekonomska, već i kao socijalna kategorija, a što ujedno predstavlja i određeni civilizacijski stupanj razvoja cjelokupnog društva. U tom smislu su u sklopu postojećih mogućnosti izvršene određene aktivnosti, posebice na usklađivanju legislative sa zakonima i propisima Europske unije, a u svrhu unapređivanja zaštite na radu.

Naime, Vlada RH preuzela je obvezu da u području zaštite na radu postigne zadovoljava-

juću sposobnost provedbe pravnih stečevina Europske unije. U vezi s time, Europska unija će i nakon zatvaranja poglavlja 19. Socijalna politika i zapošljavanje pratiti i ocjenjivati napore koji se ulažu u cilju jačanja administrativnih sposobnosti, osobito u pogledu povećanja broja inspektora rada, osiguranja njihove mobilnosti i edukacije, te osiguravanje dostatnih proračunskih sredstava za tu namjenu.

Time se sustav zaštite na radu u Hrvatskoj nastoji ujednačiti sa sustavima zemalja Europske unije, a čiji početak je bio usklađenje sa smjernicama Europske unije, kao što je Zakon o zaštiti na radu usklađen s odredbama temeljne Smjernice 89/391/EEC o uvođenju mjera za poticanje unapređivanja sigurnosti zaštite radnika na radu.

*Đuro Pap, dipl. ing.
Udruga za promicanje zaštite, Zagreb*

Tablica 1. Podaci o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima po godinama

Naziv podatka	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Prosječan broj zaposlenih	1.312.892	1.300.762	1.299.748	1.305.192	1.333.755	1.349.535	1.378.057	1.400.450	1.426.594	1.480.972	1.518.973	1.498.784
Broj ozljeda na radu	22.965	22.814	22.051	21.744	21.184	23.042	25.776	24.396	24.932	25.179	25.064	20.269
Broj ozljeda na 1.000 radnika	17,5	17,5	17,0	16,7	15,9	17,1	18,7	17,42	17,45	17,0	16,5	13,52
Broj smrtnih slučajeva na radu	42	21	29	31	30	47	37	45	46	41	38	39
Broj smrtnih slučajeva na radu i u svezi s radom	49	32	40	42	44	50	47	61	58	44	45	51
Broj profesionalnih bolesti	152	499	81	91	71	124	113	73	65	73	145	197
Broj izgubljenih dana zbog ozljeda na radu	576.422	543.201	533.704	547.949	533.837	580.658	956.495	1.062.964	1.108.323	1.214.739	1.473.659	1.173.944
Broj izgubljenih dana zbog profesionalnih bolesti	5.350	12.454	2.309	2.666	2.08	3.633	3.309	2.138	1.885	1.898	3.915	5.122
Ukupan broj izgubljenih dana	581.772	555.655	536.013	550.615	535.917	584.291	959.768	1.065.102	1.110.208	1.216.637	1.477.674	1.179.066

Tablica 2. Ozljede na radu u 2009. g. po spolu

Broj zaposlenih: 1.498.784 (prosinac 2008. g.)	Muškarci	Žene	Poginuli
	820.009	678.775 (141.234<od muškaraca)	
na radnom mjestu	11.610	4.153	39
na putu do posla	859	1.535	4
na putu do stana	645	919	6
na službenom putu	164	86	1
ostalo	170	128	2
Ukupno: 20.269	13.448	6.821	51
izgubljeno je ukupno 1.179.066 radnih dana			

Tablica 3. Područja djelatnosti poslodavaca kod kojih je obavljen inspekcijski nadzor zbog ozljeda na radu

Oznaka djelatnosti	Naziv područja djelatnosti	Broj pojedinačnih težih ozljeda radnika	Broj skupnih ozljeda	Broj ozlijeđenih radnika	Broj smrtnih slučajeva kao posljedica ozljeđivanja na radu	OD UKUPNO STRADALIH			
						MUŠKARACA	ŽENA	UČENIKA	DRUGIH OSOBA
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
A	Poljoprivreda, šumarstvo ribarstvo	89			5	89	5		
B	Rudarstvo i vađenje	5			1	6			
C	Prerađivačka industrija (bez brodogradnje)	306	4	9		274	39	2	
C 30.1	Gradnja i popravak brodova i čamaca	61	4	12	2	75			2
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	40	1	2	5	42	4	1	
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	33	1	2		35			
F	Građevinarstvo	343	8	25	17	379	3		3
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	102	1	2	1	73	31		1
H	Prijevoz i skladištenje	70	1	2	5	72	5		
I	Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	37			1	21	17		

J	Informacije i komunikacije	9				7	2		
K	Financijska djelatnost i djelatnost osiguranja	11				2	8		1
L	Poslovanje nekretninama	3					3		
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	10				3	7		
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8		1		6	3		
O	Javna uprava, obrana, obvezno socijalno osiguranje	19				12	7		
P	Obrazovanje	27				13	13	1	
Q	Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	40		1		17	23		1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	5	1	2		5	2		
S	Ostale uslužne djelatnosti	41	1	2		35	7		1
	UKUPNO	1.259	22	58	39	1.166	179	4	7

Tablica 4. Broj ozljeda na 1.000 radnika u najrizičnijim djelatnostima

Područje djelatnosti	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Brodogradnja	53,89	42,21	58,4	53,96	65,5	59,05	72,1	67,9	69,13	71,02	53,39	62,15	60,76
Šumarstvo	43,82	41,52	45,3	50,87	55,1	45,11	45,3	56,3	45,33	44,14	35,46	34,99	24,95
Građevinarstvo	24,12	28,44	32,6	29,04	30,4	28,59	29	31,6	26,07	21,97	21,04	20,73	14,81
Opskrba elek. ener. i plinom	29,38	28,75	30,3	27,37	25,1	28,82	42,4	26,9	26,78	21,51	21,08	21,05	16,05

Tablica 5. Poginuli u najrizičnijim djelatnostima

Područje djelatnosti	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Brodogradnja								4	3	2	2	0	2
Šumarstvo	1	3	-	4	1	2	5	4	5	5	4	0	3
Građevinarstvo	12	15	12	9	16	15	22	20	27	23	21	22	17
Opskrba elek. ener. i plinom				2	2	3	2	1	1	4	2	0	5

Tablica 6. Podaci o ozljedama na radu u šumarstvu

Naziv podatka	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Prosječan broj zaposlenih	11.536	11.532	11.734	11.696	12.166	11.904	12.110	12.599	12.616	11.980	11.138	11.086	10.659
Broj ozljeda na radu	494	473	531	595	670	537	548	709	572	488	395	388	266
Broj ozljeda na 1.000 zaposlenih	43,82	41,52	45,25	50,87	55,07	45,11	45,25	56,27	45,34	40,73	35,46	34,99	24,95
Broj smrtnih slučajeva	1	3	-	4	1	2	5	4	5	5	4	0	3
Broj profesionalnih bolesti	44	41	-	18	26	18	35	9	18	12	25	27	25

Tablica 7. Podaci o ozljedama na radu u građevinarstvu

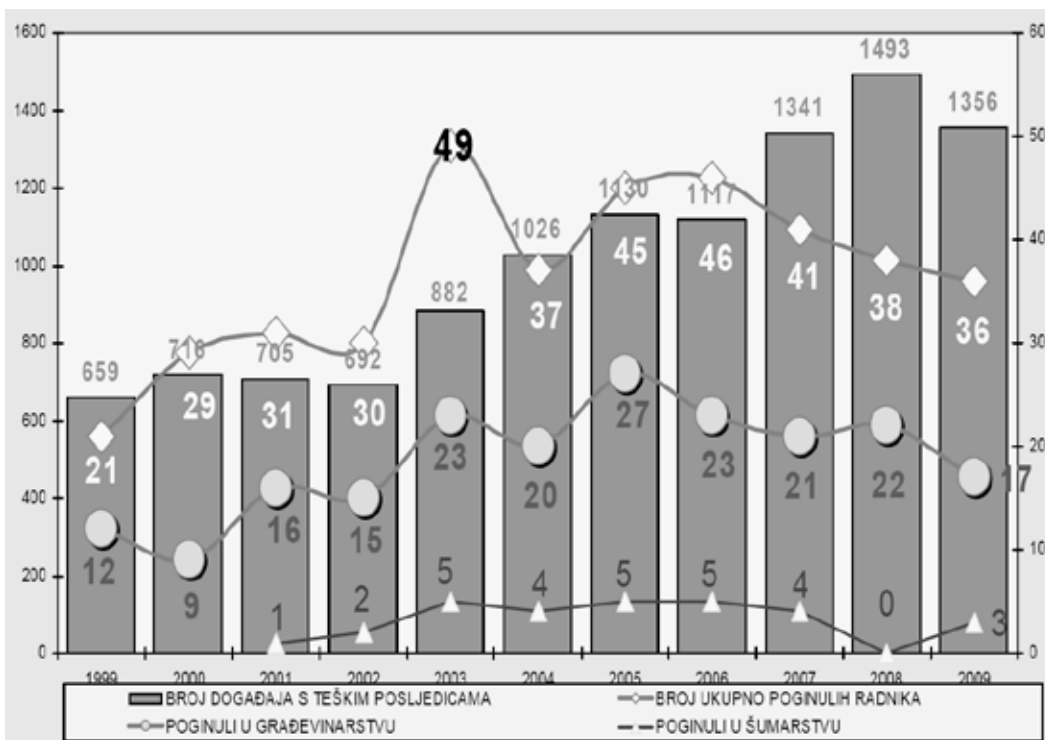
Naziv podatka	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Prosječan broj zaposlenih	90.132	81.751	77.552	75.103	69.127	80.388	91.638	97.742	99.989	126.052	135.184	139.812	139.211
Broj ozljeda na radu	2.174	2.325	2.529	2.181	2.102	2.291	2.660	2.984	2.607	2.769	2.844	2.898	2.062
Broj ozljeda na 1.000 zaposlenih	24	28	32,6	29	30	28,5	29	31,64	26	21,97	21,04	20,73	14,81
Broj smrtnih slučajeva	12	15	12	9	16	15	22	20	27	23	21	22	17
Broj profesionalnih bolesti	19	5	2	8	6	1	5	4	4	-	2	6	3

Tablica 8. Statistički podaci o broju ozljeda na 1.000 radnika po djelatnostima u RH

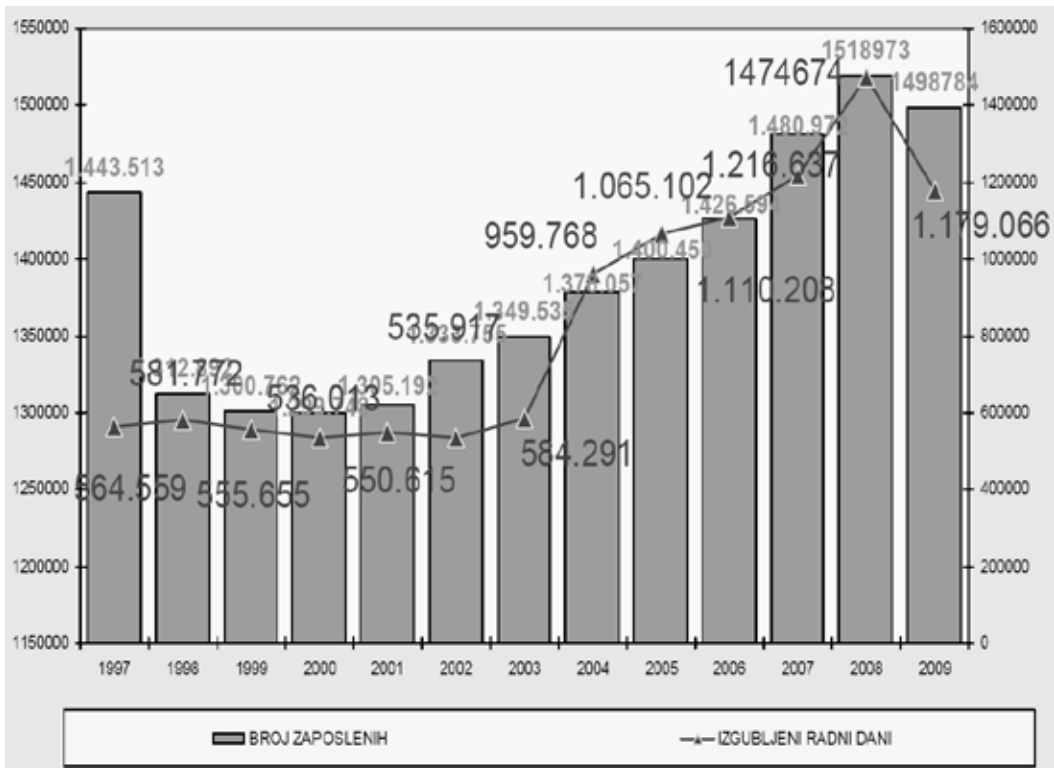
Šifra	DJELATNOST	Razdoblje												
		1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
01	POLJOPRIVREDA, LOV I USLUGE POVEZANE S NJIMA	21,74	23,59	21,82	20,45	21,81	20,88	23,88	24,24	23,22	33,6	25,44	30	24,6
02	ŠUMARSTVO, SJEČA DRVA I USLUGE POVEZANE S NJIMA	43,82	41,52	45,25	50,87	55,07	45,11	45,25	56,27	45,33	44,14	35,46	34,99	24,95
05	RIBARSTVO, MRJESTILISTA, RIBNJACI I USLUGE U RIBARSTVU	5,19	3,92	18,58	12,51	8,16	11,32	11,11	12,23	7,17	6,14	5,19	4,17	4,3
10	VADENJE UGLJENA I LIGNITA; VADENJE TRESETA	2,11	0,84	3,09	12,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	VADENJE I USLUŽNE DJELATNOSTI U VEZI NAFTI I ZEMNOG PLINA, OSIM ISTRAŽIVANJA	17,9	10,19	7,89	12,44	5,6	5,52	7,54	5,11	5,24	4,72	5,9	4,64	9,31
12	VADENJE URANOVIH I TORIJEVIH RUDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
13	VADENJE METALNIH RUDA	0,28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	VADENJE OSTALIH RUDA I KAMENA	22,79	21,90	16,34	17,32	23,19	18,47	17,49	35,61	23,58	30,65	30,65	21,39	15,54
15	PROIZVODNJA HRANE I PIĆA	25,59	24,89	26,37	23,90	21,13	21,15	20,88	22,07	18,14	22,89	21,85	19,96	18,14
16	PROIZVODNJA DUHANSKIH PROIZ.	20,19	25,77	28,69	31,25	32,62	21,11	27	23,25	14,08	30,81	23,69	32,75	20,89
17	PROIZVODNJA TEKSTILA	14,63	17,11	14,82	10,01	15,64	12,66	14,83	17,11	14,31	13,85	14,27	18,34	13,79
18	PROIZVODNJA ODJEĆE; DORADA I BOJENJE KRZNA	12,78	11,84	11,15	10,62	10,56	17,39	11,21	12,8	11,45	11,67	11,74	9,24	6,97
19	ŠTAVLJENJE I OBRADA KOŽE; PROIZ. KOŽNATIH PROIZVODA	11,58	11,30	9,94	6,89	8,17	8,14	10,37	10,15	10,27	16,83	13,56	11,84	9,19
20	PRERADA DRVA; PROIZVODNJA PROIZVODA OD DRVA I PLUTA, OSIM NAMJEŠTAJA; PROIZVODNJA PREDMETA OD SLAME I PLETARSKIH PROIZVODA	31,13	34,94	37,36	30,91	37,3	34,38	37,77	39,74	37,19	40,21	44,19	37,29	21,22
21	PROIZVODNJA CELULOZE, PAPIRA I PROIZVODA OD PAPIRA	49,12	35,45	38,01	34,75	32,58	32,63	31,81	39,71	32,53	41,91	31,08	25,7	19,71
22	IZDAVAČKA I TISKARSKA DJELAT. TE UMNOŽAV. SNIMJENIH ZAPISA	12,86	9,85	8,85	9,02	7,9	6,86	7,51	7,84	7,05	9,26	8,84	8,72	17,61
23	PROIZVODNJA KOKSA, NAFTNIH DERIVATA I NUKLEARNOG GORIVA	68,7	68,31	64,36	61,88	50,87	55,59	48,68	44,89	47,8	50,54	44,34	54,94	60,73
24	PROIZ. KEMIKALIJA I KEM. PROIZVODA	21,81	27,16	23,75	21,89	17,77	18,52	16,51	20,1	18,1	20,07	17,82	17,11	14,39
25	PROIZVODNJA PROIZVODA OD GUME I PLastIKE	11,76	16,33	20,94	19,92	20,41	16,42	20,78	18,21	19,99	23,58	21,44	20,22	14,13
26	PROIZVODNJA NEKEM. MINERALNIH PROIZVODA	33,1	39,52	32,42	37,75	28,6	27,72	26,56	34,6	29,71	31,56	52,32	26,17	18,46
27	PROIZVODNJA METALA	83,7	68,15	45,8	39,24	42,33	38,15	31,83	37,95	44,00	55,33	46,87	42,56	27,38
28	PROIZVODNJA OD METALA, OSIM STROJEVA I OPREME	24,05	48,29	34,9	46,52	41,11	38,2	43,53	42,31	34,1	40,11	38,51	32,18	23,96

29	PROIZ. STROJEVA I UREĐAJA, D. N.	34,24	31,23	39,51	27,48	33,77	28,52	34,99	36,61	31,7	34,47	32,25	30,27	13,42
30	PROIZ. UREDSKIH STR. I RAČUNALA	14,05	9,30	4,69	2,99	0,6	3,3	1,52	8,8	11,70	18,46	24,39	17,43	5,53
31	PROIZ. ELEKTR. STR. I APARATA, D. N.	15,65	23,05	25,4	21,17	16,57	19,23	17,72	21,61	18,43	18,04	17,71	15,91	14,75
32	PROIZ. RTV I KOMUNIK. APARATA I OPREME	7,13	14,06	17,82	33,16	12,49	10,86	9,09	5,17	5,08	5,16	2,76	6,61	5,21
33	PROIZ. MEDICINSKIH, PRECIZNIH I OPTIČKIH INSTRUMENTATA I SATOVA	28,65	15,99	19,61	11,76	7,73	7,44	12,93	11,89	10,28	11,72	10,42	6,91	6,24
34	PROIZ. MOTO. VOZILA, PRIKOLICA I POLUPRIKOLICA	42,47	31,96	37,14	19,36	23,7	28,58	32,16	28,42	31,03	30,29	33,38	26,59	21,53
35	PROIZ. OSTALIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA	53,89	42,21	58,44	53,96	65,47	59,05	72,12	67,92	69,13	71,02	69,97	64,72	59,86
36	PROIZ. NAMJEŠTAJA, OSTALA PRERADIVAČKA INDUSTRIJA, D. N.	40,53	43,35	33,07	39,45	32,13	31,11	24,69	23,26	20,99	22,02	25,74	23,92	14,99
37	RECIKLAŽA	25,93	20,35	24,31	26,91	29,1	28,1	32,8	34,04	30,46	33,16	33,15	22,71	48,24
40	OPSKRBA EL. ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I TOPLIOM VODOM	29,38	28,75	30,28	27,37	25,13	28,82	24,35	26,94	26,78	21,51	21,08	21,05	16,96
41	SKUPLJANJE, PROČIŠĆAVANJE I DISTRIBUCIJA VODE	17,28	27,60	22,22	26,06	24,67	21,1	23,72	29,39	27,47	22,56	21,37	20,25	17,3
45	GRAĐEVINARSTVO	24,12	28,44	32,61	29,04	30,41	28,59	29,03	31,64	26,07	21,97	21,04	20,73	14,81
50	TRGOVINA MOT. VOZILIMA I MOTOCIKLIMA, ODRŽAVANJE I POPRAVK MOT. VOZILA I MOTOCIK., TRGOVINA NA MALO MOT. GORIVIMA I MAZIVIMA	9,47	10,15	11,02	10,49	9,43	10,98	7,04	8,17	6,56	8,97	8,85	8,13	8,05
51	TRGOVINA NA VELIKO I POSREDOVANJE U TRGOVINI, OSIM TRG. MOT. VOZILIMA I MOTOCIKLIMA	6,54	5,41	5,78	5,53	6,91	6,22	7,22	10,63	10,05	10,37	10,18	13,01	12,38
52	TRG. NA MALO, OSIM TRG. MOT. VOZ. I MOTOCIKLIMA; POPRAVK PRED. ZA OSOBNU UPORABU I KUĆANST.	9,9	8,27	8,15	8,64	8,89	9,52	11,01	11,86	10,88	11,58	12,16	12,95	9,6
55	HOTELI I RESTORANI	9,72	5,92	7,41	8,69	9,18	8,32	9,91	12,33	13,23	11,49	11,3	11,11	8,75
60	KOPNENI PRIJEVOZ I CJEVODNI TRANSPORT	24,08	24,07	24,67	25,61	22,93	21,46	26,62	23,13	23,26	28,27	15,14	12,95	11,2
61	VODENI PRIJEVOZ	15,12	14,98	11,51	14,00	13,43	15,48	12,18	11,28	15,23	22,89	11,6	18,31	16,07
62	ZRAČNI PRIJEVOZ	38,4	27,93	17,31	23,32	18,66	13,42	10,46	13,27	17,43	12,1	5,75	13,15	7,39
63	PRATEĆE I POMOĆNE DJELATNOSTI U PRIJEVOZU; DJELATNOSTI PUT. AGENCIJA	11,93	10,69	13,56	13,71	9,31	10,5	11,79	12,16	10,57	7,34	13,2	12,16	11,5
64	POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE	31,6	33,76	33,45	33,3	32,21	32,54	28,7	34,6	32,97	30,15	35,95	33,8	29,27
65	FINANC. POSREDOVANJE, OSIM OSIGURANJA I MIROVINSKIH FONDOVA	9,07	9,52	9,35	8,38	7,11	7,11	9,45	9,28	9,89	10,58	9,56	10,23	10,95
66	OSIGURANJE I MIR. FOND, OSIM OBVEZNOG OSIGURANJA	8,67	11,92	15,56	13,86	9,32	11,23	9,99	11,42	11,57	12,26	8,6	9,18	7,09

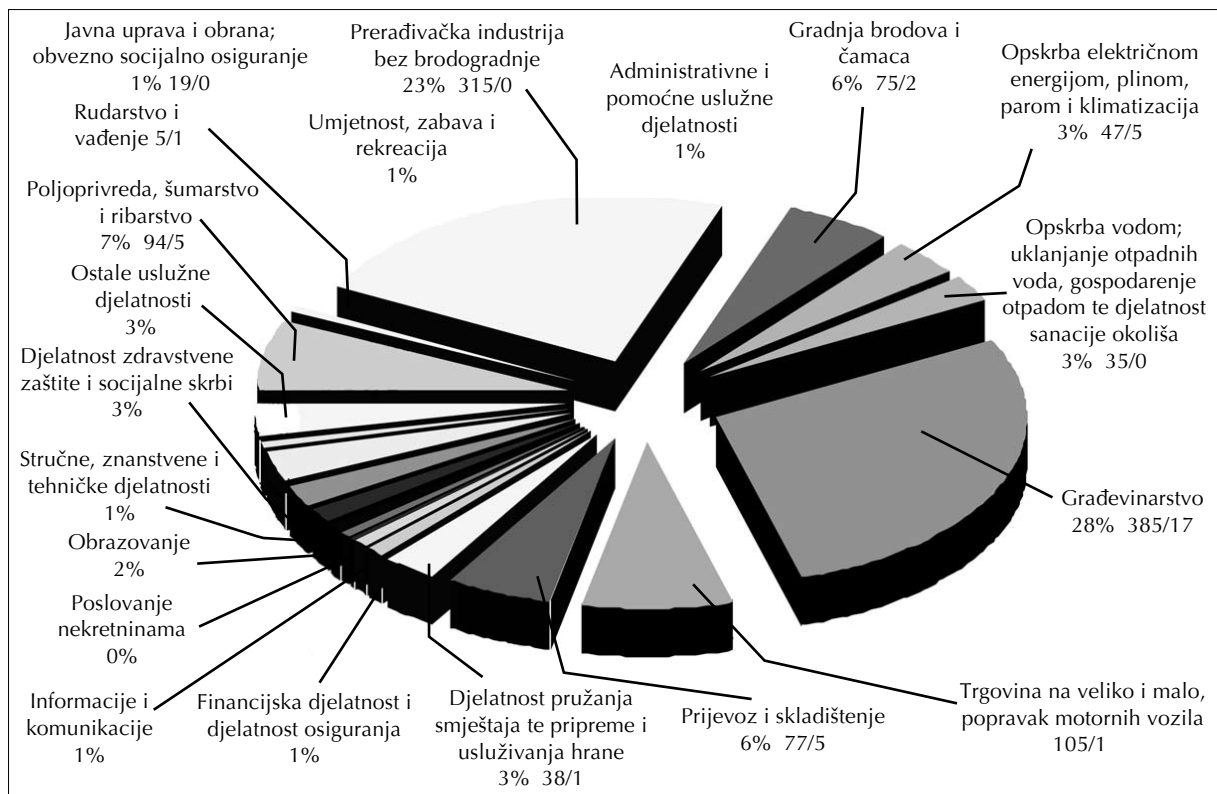
67	POM. DJELATNOSTI U FINANCIJSKOM POSREDOVANJU	1,02	8,24	14,87	12,08	2,14	1,73	0,54	3,55	4,58	5,72	6,08	3,71	1,54
70	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	3,64	9,53	13,68	13,24	8,82	9,51	7,25	3,72	16,86	22,01	46,54	61,13	52,5
71	IZNAJMLJIVANJE STROJEVA I OPREME, BEZ RUKOVATELJA I PREDMETA ZA OSOBNU UPORABU I KUĆANSTVO	4	5,95	5,56	6,92	3,33	3,58	9,27	16,35	9,00	4,96	11,71	14,8	6,94
72	RAČUNALNE I SRODNE DJELATN.	1,67	4,95	3,98	3,36	3,74	4,43	2,94	3,47	2,97	3,38	4,15	4,99	4,68
73	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	8,88	9,39	10,28	9,17	12,44	5,5	7,49	12,29	10,57	9,7	7,64	10,05	1,04
74	OSTALE POSLOVNE DJELATNOSTI	7,6	8,86	8,84	10,25	9,35	8,71	10,33	14,13	12,83	13,39	12,64	13,56	7,67
75	JAVNA UPRAVA I OBRANA, OBVEZNO SOC. OSIGURANJE	48,46	19,58	20,52	19,69	19,22	17,6	17,87	18,32	20,38	19,43	18,28	15,66	14,07
80	OBRAZOVANJE	5,09	5,13	6,10	5,58	5,68	5,8	7,43	7,76	8,77	8,76	8,17	8,7	7,65
85	ZDRAV. ZAŠTITA I SOC. SKRB	14,68	13,54	14,77	13,92	14,62	14,47	17,37	17,7	17,8	19,2	18,7	18,01	16,54
90	UKLANJANJE OTP. VODA, ODVOZ SMEĆA, SANITAR. I SL. DJELATNOSTI	48,09	42,22	42,03	34,04	36,51	38,48	40,39	34,18	37,32	26,96	25,27	21,56	18,97
91	DJELATN. ČLANSKIH ORG. D.N.	5,08	7,93	11,42	13,65	11,29	7,09	6,51	11,48	10,77	14,55	12,26	10,68	6,64
92	REKREACIJSKE, KULTUR. I SPORTSKE DJELATNOSTI	10,61	9,71	12,02	13,39	11,88	10,14	11,75	12,88	12,67	10,68	8,73	11,51	13,52
93	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	64,65	37,64	40,38	47,84	67,37	55,38	48,11	21,8	15,73	6,48	5,75	10,06	3,3
95	PRIVATNA KUĆANSTVA SA ZAPOSLENIM OSOBAMA	2,12	2,60	2,80	4,40	2,7	2,62	1,32	1,76	2,12	9,68	0,56	1,21	0,6
99	IZVANTERITOR. ORGANIZACIJE I TIJELA	1,5	1,25	1,30	1,41	15,21	1,22	0,72	1,22	1,86	1,01	1,22	0,71	0,92



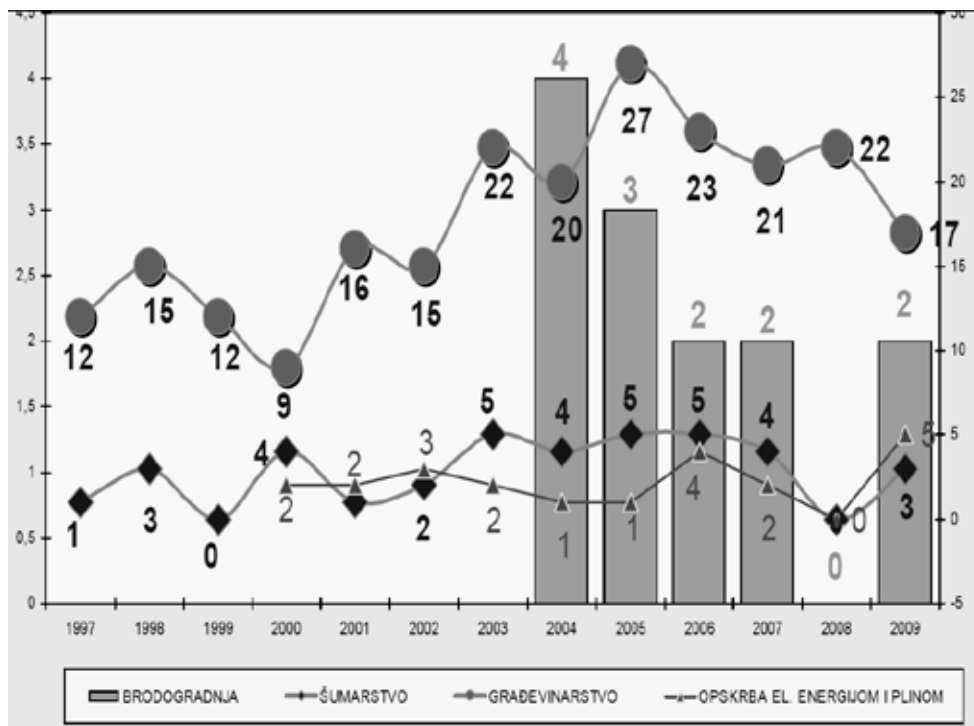
Grafikon 1. Inspekcijski očevid teških i smrtnih ozljeda na radu od 1999. do 2009. godine



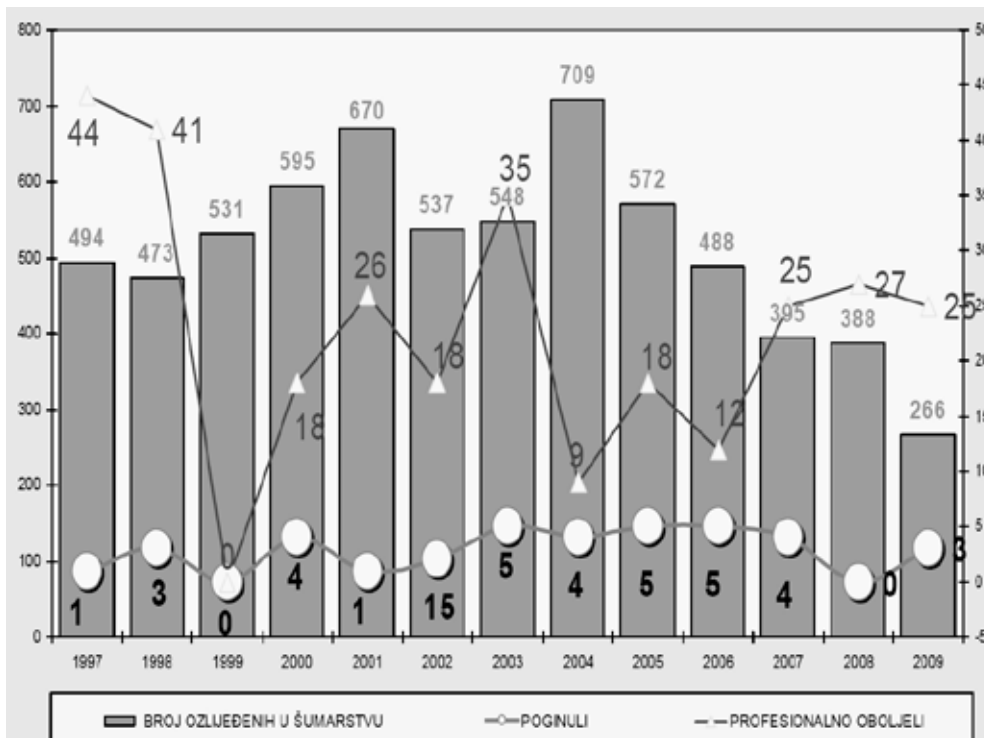
Grafikon 2. Izgubljeni radni dani zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od 1997. do 2009. godine



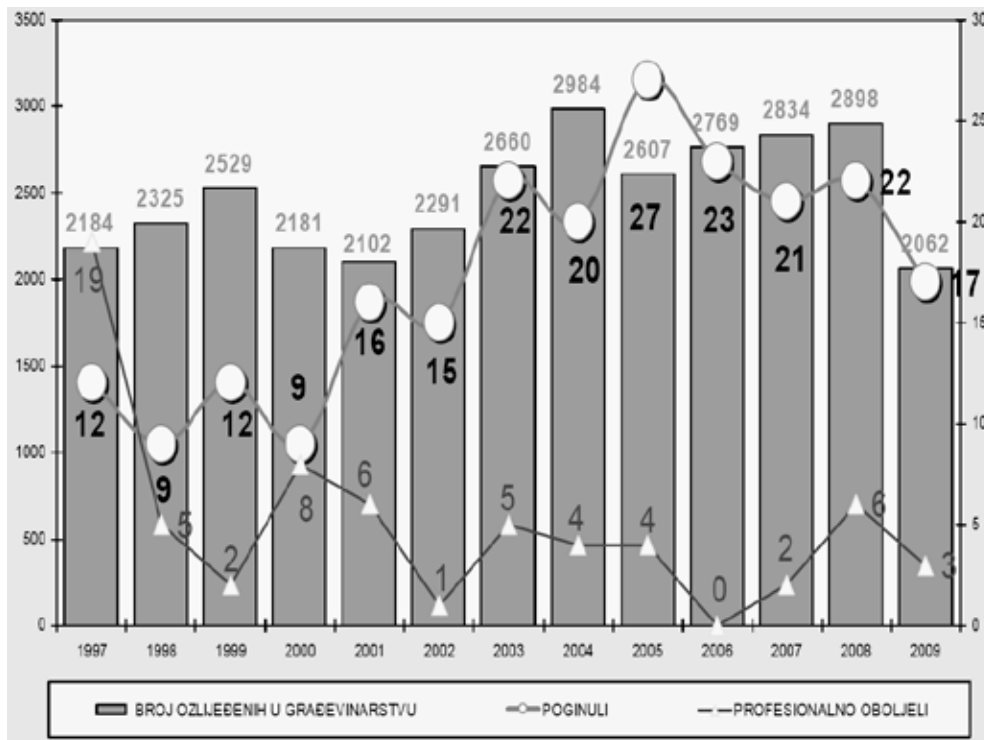
Grafikon 3. Teško ozlijeđeni i poginuli radnici u 2009. godini (1.356/39)



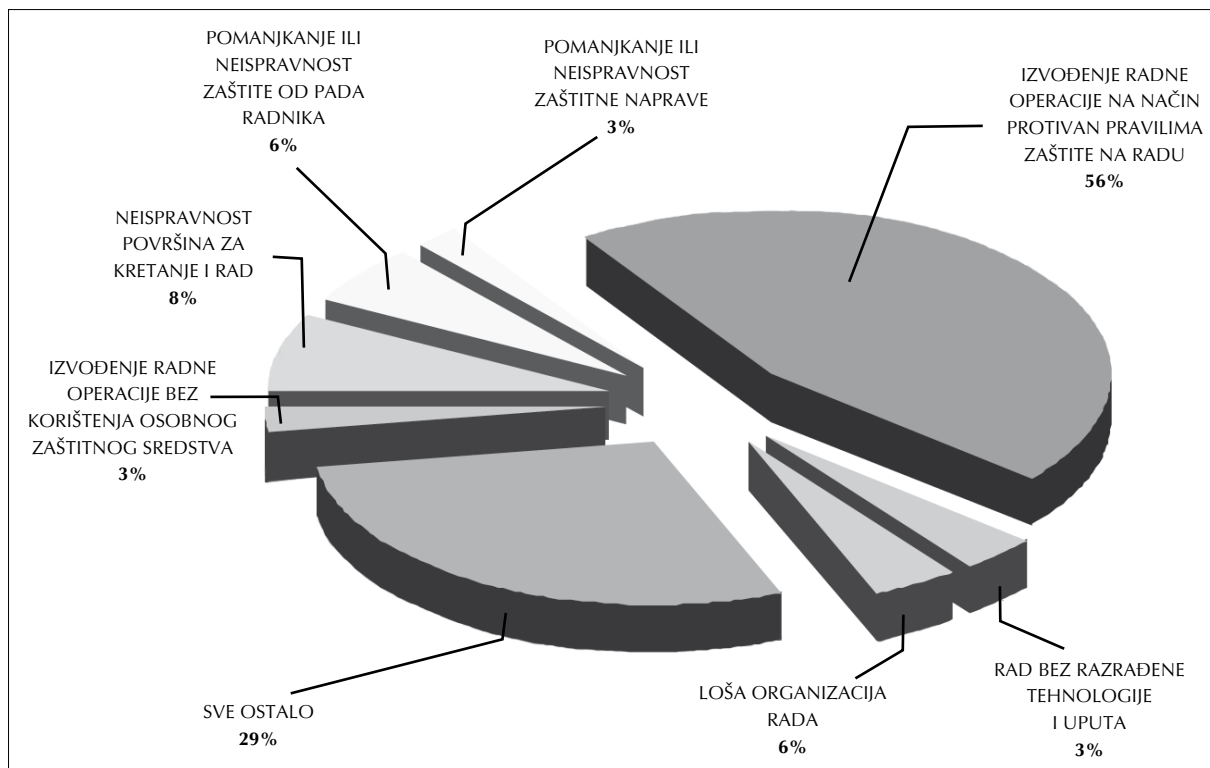
Grafikon 4. Poginuli u rizičnijim djelatnostima od 1997. do 2009. g.



Grafikon 5. Osljeđeni, poginuli i profesionalno oboljeli radnici u šumarstvu od 1997. do 2009. g.



Grafikon 6. Osljeđeni, poginuli i profesionalno oboljeli radnici u građevinarstvu od 1997. do 2009. g.



Grafikon 7. Uzroci teških ozljeda na radu u 2009. g.